

k nekim znanim ljudem v Mokronog. Že na ljubljanskem kolodvoru pridružila se mi je bila, ter prosila me, naj sme ostati poleg mene, ker je čisto ptuja v teh krajih in se sama ne ve kam djati. Omenim pa te sopotnice zlasti za to, ker naši narodni nasprotniki osobito po Koroškimi radi trdijo, kolika razlika je med govorom koroških in kranjskih Slovencev, ter da se komaj drug drug zameje. Temu pa nikakor ni tako. Kot 10 letni deček šolal sem se v Celovci. Takrat so Slovenci, ki so dohajali iz okolice po opravljenih v imenovano mesto, res dokaj slabeje govorili svoj jezik od takratne „kranjšine“; nazivali pa so se vendar že o onih časih bolj določno „Slovenci“, kot mi iz te strani Ljubelja. O mojih poznejših prihodih v Gorotan, zlasti o zlati maši neumrljivega rajn. monsignora Einspiller-ja sem se pa na lastna ušesa prepričal o velikanskem napredku, katerega so glede čistega govorjenja maternega jezika naredili koroški Slovenci zadnja leta. Cerkev, t. j. slovenski govori v cerkvah, časništvo, naj več pa slavna družba sv. Mohora in poslednje čase tudi zborovanja Ciril-Methodove družbe so v tej zadevi čudovito veliko storili, in naj delajo, govorijo, pišejo, magari tudi piskajo in trobijo ter počnejo naši nasprotniki, kar hočejo: tako močnemu toku reke nasproti plavati jim ni moč, in — Koroška za majko Slavo še ni izgubljena. Moja sopotnica je bila le po tako zvanem „pogèrkvanji“ spoznati, da ni rojena Kranjica. —

Na bližnji postaji „Reihenbergr“ pridružil se nam je bil neki prijazen gosp. finančni nadstražnik in Novega Mesta, ki se je vračal kot vojaški odpustnik od orožnih voj. vaj iz Gradca. Pripovedoval nam je med drugim, da imajo v tej okolici č. gg. oo. trapisti veliko naselbino in samostan, kjer se je ravno prejšnje dni vršila velika cerkvena slavnost. Samostanski prednik postal je namreč opat, v katero dostojanstvo so ga vmestili baje mlg. knezo-škof lavatinski sami. Komu ni znano, da so samotarci imenovanega reda zlasti v kulturnem oziru posebno veliki dobrotniki in tudi spodbuditelji k marljivemu in umnemu poljedelstvu povsod, kjer se naselijo. Enako naselbino in samostan imajo č. gg. oo. trapisti tudi v Marija Zvezdi poleg Banjaluke v Bosni. Kdo pač ni že čul, kako in koliko da oni delajo v prid in blagor ondotnega siromašnega ljudstva. In glejte! — slišal sem, da so se ravno ti gg. oo. trapisti nameravali spričetka naseliti v nekem močvirnem predelu Hrvatske (ali Slavonije, ne vem že dobro več), pa — ni se jim to dovolilo! Šli so toraj naprej v Bosno. Kristijani niso marali za nje, Turčini pa so jih radi sprejeli in žanjejo za svojo gostoljubnost zdaj zlati sad. —

Da pa zlasti pri prostemu narodu na Hrvatskem manjka kulturnih probuditeljev, bom o priliki še govoril. —

Pripeljaje se na postajo Krško bi se bil pač rad za kako uro pomudil in si mestice ogledal od blizu, ker ni brez znamenitosti. (Zlasti nisem še videl nove meščanske šole, — edine te vrste v naši deželi; tudi naš slavni Valvazor je v Krškem skončal tek svojega življenja meseca sept. 1693, še le 52 let star, [kakor nam pove

„Koledarček“ rajn. dr. Blelweis-a l. 1853.]. Grob njegov sicer ni natančno znan, vendar pa bi bila vsaj kaka vzdana kamnita tabla na kakem vidnem kraju tu in na Bogensperku kot začasni spominek na slavnega moža na moč primerna). Ker se železni vranec za želje posameznih potnikov vendar ne briga, in ker je bila megla še vedno gosta, je bilo mestice skoz njeno tančico komaj opaziti v tamnih obrisih. Enako je bilo tudi na daljni vožnji proti Brežicam. Razgled omejen je bil na desno, kranjsko stran proti Leskovici, Cerkljam, Mokricam, Čatežu in na visoke Gorjance; pa tudi k levi na prijazno okolico artiško in od nje naprej razprostajočo se Vizelsko.

(Dalje sledi.)

Novice.

— **Poslanec Spinčič.** V torek dne 5. julija razpravljalo se je v državnem zboru predlog posl. dr. Pacaka, ki gre na to, da naj se preišče, jeli naučno ministerstvo, odpustivši posl. Spinčiča iz državne službe kršilo poslansko imuniteto. Jako odločno so se potezali za Spinčiča poslanci dr. Herold, Kramar, Pernerstorfer in dr. Lueger, kateri so naučnemu ministru marsikatero bridko resnico v obraz povedali. Naposled izročila se je zadeva ednoglasno imunitetnemu odseku v rešitev. Isti dan razpravljalo je tudi državno sodišče o tej zadevi. Gosp. Spinčič je namreč pri tem sodišču vložil pritožbo proti ministerstvu za pouk in bogočastje zaradi kršenja ustavno zajamčenih političnih pravic. Pritožbeni spis sestavil je odvetnik in drž. posl. gosp. dr. Pattai, kateri je gosp. Spinčiča zastopal tudi pri obravnavi sami. Vspeh obravnave je bil ta, da se je državno sodišče izreklo, da se smatra nekompetentno odločiti o tej zadevi.

— † **Dr. Franc Skofič.** V Škofji Loki umrl je včeraj popoldne po daljši bolezni ondotni e kr. okrajni sodnik g. dr. Franc Skofič še-le 45 let star. Pokojnik bil je miren, a dober narodnjak ter vesten uradnik. Bodi mu zemljica lahka!

— **Poštna stvarka.** Rekomandovana pisma s poštnim povzetjem se od 1. julija t. l. pošiljajo lahko v tostranski državni polovici, kakor tudi na Ogersko, Belgijo, Dansko, Italijo, Luksemburg, Rumunijo, Švedsko in Norveško in Švico. Najvišji znesek povzetja določen je za Avstro-Ogersko s 500 gld. za vnanje države pa z 200 gld. ali 400 markami, oziroma 500 franki ali njih vrednosti po veljavi dotičnih dežel. Pristojbine so jednake kakor pri drugih rekomandovanih pošiljatvah. Poština za navadna pisma, ne čez 15 gramov težka, bodisi v katerokoli tujo deželo na svetu poslana, znašala bode odslej naprej le 10 kr., za listnico tudi kamorkoli na tuje 5 kr., in za tiskovine, naj gredo iz države kamorkoli na zemlji, od vsakih 50 gramov 3 kr. Vizitnice, če se bodo na njih nahajale samo običajne črke: *p. f.* — *p. c.* — *p. p. c.* — itd., sprejemale se bodo kot tiskovina, ne več kot pisma. Od malih zneskov do 10 gld., poslanih po nakaznicah v kak kraj Avstrije, plačati je odslej le 5 kr., in če gredo v kako tujo državo, 10 kr.

— **Pri občinskih volitvah** v Šmariji pri Jelšah na Spod. Štajarskem zmagali so narodnjaki v vseh treh razredih.

— **Novo gimnazijsko poslopje v Mariboru** je dozidano in se bode še te dni izročilo dotičnim oblastvom v porabo in upravo.

— **Pri volitvi okrajnega odbora v Metliki** voljen je načelnikom g. Anton Prosenik, trgovec v Metliki, njegovim namestnikom pa g. Franc Gustin tudi trgovec v Metliki.

— **Umrl** je v Beljaku dne 2. t. m. trgovec gospod Franc Piháč v 37 letu svoje starosti. Pokojnik bil je zaveden narodnjak in požrtvovalen podpornik narodnih društev.

— **Nesreča.** Gosp. Adolf Volovšek, c. kr. davčni davčni pristav v Škofji Loki, je pretečeno nedeljo na izletu k sv. Joštu in od tod proti Podnartu tako nesrečno pal raz neki kamnolom, da si je znotraj in zunaj tako močno poškodoval, da je v par minutah umrl.

— **Višje deželno sodišče graško.** Predsednik višjega dež. nadsodišča v Gradci g. dr. vitez Waser šel je na dopust in je prevzel vodstvo sodišča predsednikov namestnik g. dr. pl. Schmeidel.

— **Italijanska vina.** Naše vnanje ministerstvo je naznanilo italijanski vladi, da stopi v veljavo nova vinska carina dne 28. avgusta. Po pogodbi z dné 6. decembra 1891 znaša carina od italijanskih vin 3 gld. 75 kr.

— **Šole.** Na mestnih ljudskih šolah sklence se tekoče leto dne 13. t. m. — Na c. kr. veliki gimnaziji v Ljubljani konča se šolsko leto jutri dne 9. t. m. Vpisovanje učencev, ki žele prihodnjo šolsko leto vstopiti v prvi razred, vršilo bode se v nedeljo dne 10. julija dopoldne. Vzprejemni izpiti bodo dne 16. julija, pričenši ob 8. uri zjutraj. Zrelostni izpiti se prične dne 9. t. m. popoldne. — Vpisovanje na višji realki v Ljubljani vršilo se bode za I razred v nedeljo dne 10. julija t. l., vzprejemni izpiti pa dne 15. in 16. eventuelno tudi 18. julija. — Vzprejemni izpiti na novomeški višji gimnaziji in dotična vpisovanja v I. razred se bodo vršila dne 15. t. m. zjutraj. — Na nižji gimnaziji v Ljubljani bode sklep tekočega šolskega leta dne 15. t. m. Vzprejem in vpisovanje v prvi razred vršil se bode pa že dne 10. t. m. Vzprejemne preskušnje bodo dne 16. in 18. t. m.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** bo imela vsled odborovega sklepa svojo letošnjo glavno skupščino v Postojini dne 28. t. m.

— **Umrl** je v Črnomlji ondotni okrožni zdravnik g. A. Pavlin.

— **Nova brzovjavna postaja** dovolila se je v Studenci pod Ljubljano.

— **Pasji kontumac** Za občine Mengeš, Loka, Trzin, Vodice in Jarše razglašen je za čas od 27. junija do 27. septembra t. l. pasji kontumac.

— **Obsodba.** Tržaško deželno sodišče obsodilo je koprškega odvetnika Sandrina in posestnika Andreja Mariča, oba strastna lahonska agitatorja, na tri tedne strogega zavora, ker sta podkupila nekega kmeta, da je pri občinskih volitvah pod tujim imenom volil italijanske kandidate. Dotični kmet obsojen na 14 dni zavora.

— **Blazni morilec.** V velikovškem okrogu na Koroškem napal je zavratno dne 26. junija t. l. blazen človek nekega ubogega sodarja. Ko je ta mirno v senci tik ceste sedel in jedel hleb kruha, mu je iztrgal iz roke nož in ga ž njim popolnoma razmesaril. Ko so prišli ljudje, klečal je zločinec zraven že mrtvega sodarja in molil. Grozoviteža so prijeli in izročili žandarmeriji.

— **Št. jakobsko-trnovska podružnica sv. Cirila in Metoda v Ljubljani**, ki je imela pretečeno nedeljo svoj občni zbor vzbudila je veliko zanimanje, za društvo in rodila jako lep sad. Ustanovila se je namreč na tem zboru ženska podružnica za Št. Jakob in Trnovo, kateri je pristopilo takoj nad 30 navzočih gospej in gospodičin.

— **Načelništvo Št. Peterske moške podružnice ss. Cirila in Metoda v Ljubljani** uljudno vabi vse častite družabnike na občni zbor, ki bode v nedeljo dne 10. julija ob 7. uri zvečer v Počivalnikovi gostilni na sv. Petra cesti.

— **V spomin Ant. Knezu** napravil je ljubljanski „Sokol“ sinoči na vrtu Ferlinčeve gostilne pri „Zvezdi“ družbinski večer. Tamburaši so udarjali na tamburice, pevci so peli, društveni starosta pa je udeležencem večera podal nekaj črtic iz življenja blagega pokojnika.

— **Utonil pri rešitvi.** Dne 4. t. m. so se v Novem Mestu trije petošolci vozarili po Krki s čolnom. Nesreča je hotela, da se je čoln preobrnil in da so vsi trije pali v vodo. Dva se hitro rešita na suho, tretji pa, Dereani, se začne potapljati. Dijak Murgelj, izvrsten plavač, to videč hitro skoči v vodo in hoče svojega prijatelja rešiti. Že ga tira h kraju, pa kar naenkrat zgine pod vodo, zadela ga je najbrže kap. Dereani se je na to rešil, a Murgelj je utonil.

— **Razstava c. kr. obrtnih strokovnih šol.** Strokovni šoli za lesni obrt in za umetno vezenje in šivanje čipk v Ljubljani napravita dne 8., 9. in 10. t. m. razstavo šolskih del v redutni dvorani. Razstava obeta biti zelo zanimiva in poučna. Svojim čitateljem toplo priporočamo, da ne zamudé iti pogledat izdelkov naših obrtnih zavodov, ki letos zaključita svoj štiriletni obstanek.

— **Občinske volitve.** V Mekinah v kamniškem okraji bil je voljen županom posestnik g. Valentin Pogačnik, občinskima svetovalcema pa posestnika g. Jan. Zlatnar iz Godiča in Jož. Hočever iz Mekin. — V Kapli vasi v kamniškem okraji bil je voljen županom trgovec g. Andrej Mejač ml., občinskima svetovalcema pa posestnika g. Jan. Drešar in g. Jan. Lukanec. — V krškem voljen je županom meščan in posestnik g. Karol Ženar. V Novem Mestu voljen je županom g. Fran Perko, za starejšine pa gg. Adolf Pauser, trgovec, dr. Šegula, odvetnik, in dr. Poznik, notar.

— **Ošpice** so se pokazale v Babinem Polji na Notranjskem. Šolo so morali na nedoločen čas zapreti.

— **Utonil je** prečeno nedeljo v Žužemberku 31letni Martin Ubank, dninar, doma v Dravljah nad Ljubljano. Napil se je žganja, nato se pa šel kopat v Krko in tako storil nesrečni konec.

— **Vojaške vaje** vršile se bodo letos, kakor smo že poročali, v okolici postojnski in sicer bode ondi zbrana od 17. do 18. avgusta 55. brigada t. j. pešpolk št. 87. in št. 97., eskadron dragonskega polka št. 5. in divizija topničarskega polka št. 3. Od 29. avgusta do 7. septembra pa bode imela vaje 28. divizija t. j., pešpolka št. 17., 87. in 97., lovska bataljona št. 20. in 31., dva eskadrona dragoncev, topničarska divizija št. 5. in sanitetni oddelek št. 8. Pešpolk števil. 87. bode nastanjen v Postojini, št. 17. v Hrašah, št. 97. v okolici.

— **Dolenjska železnica.** Kakor se poroča so se podrobni načrti stroškov za progo Grosuplje-Novomesto že odobrili in pregledali. Če ne bode posebnih drugih zaprek pričelo se bode z zgradnjo te proge še tekom tega poletja.

— **Štiridesetletnico** svojega službovanja praznoval je te dni c. kr. višji nadzornik avstr. tabačne režije in prvi načelnik c. kr. glavne tabačne tovarne v Ljubljani, gosp. Karol Payer. Tem povodom napravili so mu uradniki delavci in delavke primerno ovacijo. — Štiridesetletnico svojega službovanja praznoval je 1. t. m. tudi g. Martin Zdolšek, sprevodnik južne železnice v Ljubljani. Redka slovesnost, kateri prisostval tudi gosp. inšpektor Habit, vršila se je na Rožniku v navzočnosti mnogih uradnikov, sprevodnikov in prijateljev slavljenca. — Ta slavnost je znamenita zaradi tega, ker je Zdolšek prvi sprevodnik južne železnice, ki je v Ljubljani praznoval štiridesetletnico.

— **Ljutomerski krajni šolski svet** je odklonil darilo 3000 gld. štajerske hranilnice, ker je hotela dati ta dar le s pogojem, da bi bila ljutomerska šola nemška. Prav tako!

— **Kolera.** Po nekaterih krajih ruske Azije pokazala se je kolera. Oblastva vkrenila so vse potrebno, da se kolera ne bi zanesla tudi v Evropo.

— **Prouzročitelji velike nesreče v pribramskem rudniku** bili so obsojeni v soboto. Rudar Křiž, ki je vrgel gorečo dušo svetilnice na stran in tako prouzročil nesrečo, obsojen je na 3 leta težke ječe, rudar Kadlec dobil je 2 leti, Havelka poldrugo leto in Nosek tri mesece težke ječe.

— **Spominski dan** bil je dne 4. t. m. Preteklo je namreč 250 let, odkar se je rodil Abraam a St. Clara, imeniten cerkven govornik in pisatelj nemški.

— **Umrljivost ljudi na svetu.** Po najnovjšem izračunanju umre vsako leto na celem svetu 33 milijonov ljudi, to je 91.554 na dan, 3750 na uro ali 62 na minuto. Na vsak utrip človeške žile umrje torej eden človek. Oženjeni žive delje nego samei.

Varstvo proti

živinski kugi, pšenu prašičev, muham v hlevih, mrčesom vsake vrste, gnjilobi in oštorjenju lesa, hišni in zidni glivi, mokrim zidovom itd.

daje priznано najboljši Barthel-ov izvorni

carbolineum

hkratu najcenejši in najboljši orehovorjavni namaz za lesene predmete, katere potem 3—4krat dlje trpé.

5 klg. po pošti glđ. 1.50, 100 klg. glđ. 16.—
na Dunaju.

Troški majhni — korist tisučerna.

Prospekti in vsa druga pojasnila zastonj in franko.

MIHAEL BARTHEL in drug.

Dunaj, X, Keplergasse 20.

(Ustanovljeno 1781.)

(1—4)

Nadalje prodaja strešni klej Ia, strešni lak, patentovani kotran, karbolno kislino, karbolno apno, kolomaz, železni lak itd. po najnižji ceni.

Dopisuje se slovenski.

Vse po najnižji ceni.

Pozor!

Jernej Reitz

„pri štoku“

v Ljubljani, Kravja dolina št. 20.

Priporoča svojo novo, veliko zalogo finega špecerijskega, materijalnega in barvnega blaga, kakor tudi moko iz fine banaške pšenice, dobro sveže maslo, fino namizno olje, vsake vrste mila i. t. d. Prodaja tudi nekatere poljske pridelke. (3—1)

Vse po najnižji ceni.

Točna in dobra postrežba.

Pozor!

Vse po najnižji ceni.

Vincenc Čamernik

kamnosek

v Ljubljani, Parne ulice h. št. 9

se najljudneje priporoča prečastiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

**cerkvenega umetnega kamnoseškega
dela**

kakor altarjev, obhajilnih miz itd., slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najraznovrstnejših, po najnovjših obrisih prav lično in iz različnih vrst marmorjev izdelanih

nagrobni spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri njem zgotovljene spomenike, kateri se vsled nedovoljno zidanega temelja nagibajo, **popravlja brezplačno dvakrat na leto** in sicer spomladi in pred Vsemi Svetimi.

Tudi p. n. **stavbenim podjetnikom** se priporoča za vsakovrstna (2—3)

stavbinska dela

katera **fino, trpežno in ceno** izvrši.

— **Filijalo sem popolnoma opustil.** —

Preselitev prodajalnice.

Prodajalnica

oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja

Adolf Hauptmann-a

je sedaj

na sv. Petra cesti št. 41

ob vogalu Reseljeve ceste,

v lastni hiši. (4—1)

Filijala:

Slonove ulice št. 10-12.